

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE SIBIU

BULETIN INFORMATIV

Nr. 77

Sibiu, noiembrie 2016

Academia Română
Rumänische Akademie

Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu
la 60 de ani
1956-2016
60 Jahre
Forschungsinstitut für Geisteswissenschaften
Hermannstadt

ICSU SIBIU

60 de ani
de activitate științifică

1956-2016

INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE SIBIU

LA 60 DE ANI

În anul 1955 s-a încheiat o convenție între Academia Română și Deutsche Akademie der Wissenschaften zu Berlin, cu privire la înființarea unui Centru de Cercetare la Sibiu, oraș cu o îndelungată tradiție culturală și științifică. Un an mai târziu, în 1956, lua ființă Institutul de Cercetări Socio-Umane din Sibiu, menit să îmbogățească literatura de specialitate cu studii privitoare la istoria și cultura germanilor de pe teritoriul României, dialectologie și lingvistică săsească, studii de istoria artei și a literaturii, precum și studii de etnologie. De la înființarea Institutului au trecut 60 de ani, eveniment celebrat cu o conferință aniversară și cu lansarea unui album aniversar, ce cuprinde informații și imagini relevante la activitatea Institutului și a colectivului său de cercetare.

Conferința aniversară intitulată „Sibiul – Centru al cercetărilor umaniste” a fost susținută financiar de Municipiul Sibiu, prin proiectul omonim, obținut și gestionat prin eforturile deosebite ale kolegei noastre **Dr. Maria Crângaci-Țiplic**. Conferința s-a desfășurat în intervalul 3-5 noiembrie 2016, la sediul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu, de pe Bulevardul Victoriei, nr. 40. Deschiderea conferinței s-a desfășurat joi, 3 noiembrie a.c., la ora 16:00. Între ora 16:00 și 16:45 a avut loc prezentarea cuvintelor de salut din partea diferitelor instituții culturale și de stat. În primul rând, **dr. Vasile Ciobanu** a dat citire mesajului transmis de **academicianul Ionel-Valentin Vlad, președintele Academiei Române**. Cu acest prilej a fost prezentată și *Diploma „Meritul Academic”*, acordată de Academia Română Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu, cu ocazia aniversării a 60 de ani de activitate.

Doamna Astrid Fodor, primarul orașului Sibiu

Doamna **Astrid Fodor**, primarul orașului Sibiu, a transmis un cuvânt de salut din partea autorităților municipale din Sibiu. **Excelanța Sa, viceconsulul Harald Fratzak**, a dat citire cuvântului de salut din partea Consulatului Republicii Federale Germania. **Prof. univ. dr. habil. Ioan-Marian Țiplic**, prorectorul Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, a transmis cuvântul de salut al universității sibiene. **Dr. Mathias Beer** a citit cuvântul de salut transmis de „Institut für donauschwäbische Geschichte und Landeskunde Tübingen“, al cărui reprezentant a fost la conferința aniversară a institutului nostru. Nu în ultimul rând, doamna **Ingrid Schiel**, directorul executiv al Societății de Studii Transilvane din Heidelberg a transmis cuvântul de salut al instituției în fruntea căreia se află.

Auditoriul urmărește înregistrarea mesajului transmis de directorul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu

Mesajul domnului **prof. univ. dr. Paul Niedermaier**, membru corespondent al Academiei Române, directorul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu, a fost înregistrat în prealabil și proiectat în plinul deschiderii conferinței, întrucât Domnia Sa a fost solicitat la ședința festivă a Academiei Române, la București. Menționăm aici asistența tehnică competentă și dedicată a colegului nostru, economist **Marcel Iacob**.

În intervalul orar 16:45-17:30 a avut loc prezentarea albumului Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu la 60 de ani (1956-2016), expusă de colega noastră **dr. Maria Crângaci-Țiplic**, căruia îi dedicăm câteva rânduri mai jos. A urmat apoi prezentarea revistelor institutului nostru: *Forschungen zur Volks-*

und Landeskunde, vol. 59 (2016), redactori: **prof. univ. dr. Zeno-Karl Pinter** și redactor I. A **Dr. Nora Căpățână**; *Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu*, vol. XXIII (2016), redactori: **dr. Anda-Lucia Spânu** și **dr. Maria Crângaci-Țiplic**; *Historia Urbana*, tom XXIV (2016), redactori: **dr. Vasile Ciobanu** și **dr. Dan Dumitru Iacob**; *Studii și Comunicări de Etnologie*, serie nouă, tomul XXX (2016), redactori: **dr. Ilie Moise** și **dr. Andreea Buzaș-Neagoe**.

Dr. Maria Emilia Țiplic (la pupitru) prezintă Albumul aniversar, doamna dr. Nora Căpățână (dreapta imaginii) asigură traducerea simultană în limba germană

Ultima secțiune a deschiderii conferinței s-a desfășurat în intervalul 17:30-19:00 și a fost dedicată comunicărilor în plen. Au fost trei comunicări: prima, susținută de colegul nostru, domnul **dr. Vasile Ciobanu**, care a rememorat activitatea institutului și a membrilor săi, în prezentarea Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu la 60 de ani.. A doua comunicare, susținută de doamna **dr. Sigrid Haldenwang**, unul dintre cei mai vechi membrii ai colectivului științific sibian, a fost intitulată: Dicționarul graiurilor săsești din Transilvania – dicționarul tezaur al lexicului săsesc. Nu în ultimul rând, **prof. univ. dr. Ioan Bolovan**, de la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, a susținut prezentarea Între totalitarism și naționalism: Ioan Slavici în timpul Primului Război Mondial. Cu excepția prezentărilor susținute de domnul **dr. Vasile Ciobanu** și domnului **prof. univ. dr. Ioan Bolovan** de la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, toate luările de cuvânt în limba română au fost traduse în limba germană iar cele în limba germană au fost traduse în limba

română. Traducerile simultane au fost asigurate de colegii noștri **prof. univ. dr. Zeno-Karl Pinter** și de redactor I. A **dr. Nora Căpățână**.

Seara s-a încheiat cu o gustare oferită de **Exceleța Sa**, viceconsulul Republicii Federale Germania în Sibiu, domnul **Harald Fratzak**. Evenimentul a fost avut loc în sala festivă a sediului Facultății de Teologie Protestantă, Universitatea „Lucian Blaga”, de pe Bulevardul Victoriei, Nr. 40, Sibiu.

A doua zi, 4 noiembrie 2016, a început cu lansarea cărții domnului **prof. univ. dr. Liviu Maior**, de la Universitatea din București, intitulată *Doi ani mai devreme. Ardeleni, bucovineni și basarabeni în război: 1914-1916*, Cluj-Napoca, Editura Școala Ardeleană, 2016, 290 p. Lucrarea a fost prezentată, din diferite perspective, de către **prof. univ. dr. Ioan Bolovan** de la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, **dr. Vasile Ciobanu** de la Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu și **prof. univ. dr. Sorin Radu**, de la Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu. Nu în ultimul rând, autorul cărții a împărtășit publicului câte ceva din „laboratorul” lucrării și unele impresii și reflecții personale privitoare la tema abordată în volum.

Aspect din timpul lansării volumului: de la stânga la dreapta: prof. univ. dr. Sorin Radu, dr. Vasile Ciobanu, prof. univ. dr. Liviu Maior, prof. univ. dr. Ioan Bolovan.

Între ora 10:00-18:00 au fost prezentate comunicările invitaților, pe secțiuni. Secțiunea I. a fost dedicată arheologiei, istoriei antice și medievale și s-a desfășurat în biroul direcțiunii. Invitații și cercetătorii institutului nostru au comunicat ultimele rezultate ale cercetărilor lor privitoare la descoperirile arheologice preistorice și antice, la practicile de înhumare și incinerare în epoca migrațiilor, la preocupările pentru arheologie din epoca modernă, la monumente ecleziastice și probleme genealogice medievale, dar și la elitele din Banat și din orașele săsești, la trecerea de la Evul Mediu la Epoca Modernă.

Secțiunea a II-a a fost dedicată istoriei moderne și contemporane și s-a desfășurat în biblioteca institutului nostru. Au fost abordate teme privitoare la istoria orașelor de pe teritoriul României, la francmasonerie și asociaționism, la percepția alterității în timpul Primului Război Mondial, dar și teme de istorie universală și raportul dintre biserică și regimul comunist. Secțiunea a III-a, dedicată etnologiei, s-a desfășurat în biroul „Dicționarul graiurilor săsești”. În cadrul acestei secțiuni au fost prezentate lucrări privitoare la diferite culegeri de folclor și cercetarea etnologică, la diferite personalități care s-au remarcat în acest domeniu, la muzeografie, la cultura viei și a vinului, dar și la restaurarea icoanelor. Secțiunea a IV-a, dedicată istoriei culturii, s-a desfășurat în biroul de „Istoria orașelor”. Cercetători de la diverse instituții de cultură sibiene au comunicat rezultatele cercetărilor lor privitoare la diverse colecții și aspecte ale Muzeului Brukenthal, sau la arta plastică din Transilvania în secolele XIX-XX. Secțiunea a V-a, dedicată germanisticii, s-a desfășurat în biroul „Dicționarul graiurilor săsești”. Au fost prezentate diferite probleme de lexicografie și metodologie de editare a Dicționarului graiurilor săsești, precum și studii de caz privitoare la cultura comunităților evanghelice C.A. din Transilvania.

Între orele 18:00-18:30 au fost formulate concluziile conferinței aniversare „Sibiul – Centru al cercetărilor umaniste”, în biblioteca Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu. Momentul aniversar a fost marcat prin ciocnirea unui pahar de șampanie cu invitații.

Albumul aniversar, intitulat **Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu la 60 de ani (1956–2016) / 60 Jahre Forschungsinstitut für Geisteswissenschaften Hermannstadt**, a apărut la Editura Global Media din Sibiu, 2016. Conceptul acestui album aniversar, a cărei copertă este reprodusă pe prima pagină a prezentului buletin, îi aparține domnului **prof. univ. dr. Paul Niedermaier, membru corespondent al Academiei Române**. Cele 48 de pagini ale albumului cuprind informații diverse și accesibile, dar și multe imagini relevante la istoria și activitatea Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu din ultimii 60 de ani. Astfel, este expus locul institutului în cadrul Academiei Române și raportul dintre cele două instituții, locul institutului nostru în cultura sibiană și raportul cu celelalte instituții de cultură din Sibiu, informații despre înființarea institutului și distincțiile primite pentru activitatea științifică. Cel mai mult spațiu este dedicat expunerii activităților și a rezultatelor extraordinare ale diferitelor secții de cercetare (istorie, istoria orașelor, istoria artei, istoria literaturii, lingvistică, etnologie) și publicațiilor institutului nostru.

ICSU Sibiu, Bd. Victoriei 40, 550024 – Sibiu

Tel.: 004 0269212604, fax: 004 0269216605;

www.icsusib.ro

Redactor: Liviu Cîmpeanu

ISSN 1224 – 1660